

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

8. Quid, & quale peccatum sit iactantia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

Secundò, cum appetitur talis laus ob finem mortalem: ut, qui vult laudari de aliquo facto, ut consequatur finem carnalem fornicationis, aut aliud simile.

Tertiò, cum homo paratus est transgredi, aut de facto transgreditur aliquod præceptum ob vanam gloriam: ut medicus, qui, ne laudem populi amittat, non vult in morbo periculoso, quem non bene dignoscit, socium accipere, mortaliter peccat: similiter, qui errorem docuit perniciosum, & non vult recantare, ne laudem perdat. Peccant isti mortaliter in vana gloria, propter quam Dei transgrediuntur præceptum.

Quartò, cum ob vanam gloriam sequitur notabile damnum proximo: ut, si medicus ignarus laudatur multum ab aliquo, ex qua laude sequitur, ut totus populus ad ipsum concurrat, quem ipse nescit curare, mortaliter peccat, nisi laudem non admittat, dicendo non ita esse. In his casibus, gloria vana peccatum mortale est, in alijs est veniale; quamuis contingat, bona opera, ut ieiunium, elemosynam, & talia huiusmodi facere, propter vanam gloriam. Tale peccatum, nisi aliquid ex prædictis adsit, veniale est; tamen homo talium operum amittit meritum: licet enim in gratia sit, defectu finis debiti operis non sunt meritoria, licet ex se bona sint, & si bonus finis apponeretur, meritoria essent. Vana gloria multas habet filias, quæ ad ipsam ordinantur. Hæ autem sunt octo, puritas, iactantia, hypocrisis, contentio, discordia, pertinacia, nouitium inuentio, curiositas, inobedientia. De quarum singulis oportet breuiter tractare, quid, & quale peccatum sint.

Quid, & quale peccatum sit iactantia.

CAPVT VIII.

Iactantia sic potest describi. Est manifestatio excellentie proprie supra id, quod vel in se, vel in aliorum existimatione est, verbis inordinate facta, in qua descriptione aliquot sunt partes.

Prima est, manifestatio proprie excellentie. In hoc enim differt à superbia, & vana gloria. Superbia enim est appetitus excellentie. Vana gloria, appetitus est manifestationis. Iactantia verò, ipsa manifestatio, quam quisque de se facit.

Addi-

Additur secunda pars, quod ista manifestatio fiat *verbis*: iactantia enim potius in verbis consistit: est enim laudare se ipsum.

Tertia est, *inordinate*, id est, contra rationem. Aliquando potest homo absque vitio se laudare, cum bono fine id fit, nec laus est supra id, quod res in se est.

Quarta pars est, cum laus est *supra id, quod res est in se*, vel in *aliorum existimatione*: aliquando enim homo non est excellens in se, & tunc laudare se supra id, quod est, iactantia dicitur. Aliquando, licet sit in se, non tamen ita existimatur ab alijs, & tunc etiam laudare se supra id, quod est in aliorum iudicio, iactantia est, nisi ordinate fiat, ut diximus. Ex his videri potest, quid sit iactantia. Est autem iactantia veniale peccatum ex se. Fit autem mortale in his casibus.

Primo, cum homo se iactat de aliquo peccato mortali, siue quod commisit, siue quod sibi imponitur; ut, qui se iactat de homicidio, adulterio, raptu, vel alio simili: siue illud fecerit, siue non.

Secundo, cum se iactat cum iniuria Dei, quale fuit illud peccatum Regis Tyri, Ezech. 28. *Elevatum est cor tuum, & dixisti, ego sum Deus.*

Tertio, cum se iactat cum iniuria notabili proximi, ut Luc. 18. se Phariseus iactabat dicens: *Non sum sicut ceteri homines, raptores, adulteri, vel ut hic publicanus.*

Quarto; cum sequitur notabile detrimentum proximi; ut, qui se magnum iactat medicum, aut aduocatum, cum non sit, unde alij decipiuntur, & damnum provenit eis, eo quod ad ipsum confluant, tunc peccatum est mortale ad restitutionem obligans.

Quinto, cum iactantia fit ob aliquem finem, qui sit mortale peccatum, tunc & ipsa fit tale peccatum. Extra hos casus, iactantia fere semper est veniale.

De Hypocrisi, quid, & quale sit peccatum.

CAPVT IX.

Altera filia vanæ gloriæ est hypocrisis. Hæc autem sic potest describi. Est *simulatio virtutis*. In qua descriptione sunt duæ partes.

Ggg

Altera